

APĂRAREA NAȚIONALĂ

organ național independent.

Apare: Miercuri, Vineri și Duminecă.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:

Pe un an 24 cor., 6 luni 12., 3 luni 6 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe an 25 franci, 6 luni 13 franci, 3 luni 7 franci.

Abonamentele se plătesc înainte.

Redacția și administrația:

Strada Stefaniei Nr. 13.

Un număr costă 20 bani.

INSERTIUNILE:

Un rind petit sau spațiul său coastă pentru publicarea odată 12 bani, de două ori 18 bani, de trei ori 24 bani. — Reclame la finea textului coastă șirul de petit 50 bani.

Prenumeratiunile și inseratele se primesc la administrație, strada Stefaniei Nr. 13.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Cernăuț, 25 Mart 1908.

Să ni ierte cetitorii noștri, dacă pentru a doua oară după o altă ne abatem dela principiul nostru, de a da în jurnalul nostru atențiune numai afacerilor, cari privesc totalitatea poporului nostru românesc, și ne ocupăm earăși cu o afacere, pe care contrarii noștri politici an adus-o în discuție în jurnalul lor revolver, în „V. P.“ de Dumineca trecută, cu afacerea »Gribovici-Drach.«

Cine-a urmărit știrile aduse de acest scîrbos jurnal, a ajuns numai decît la convingerea, că toate știrile privitoare la cutare sau cutare bărbat, nu au avut alt scop, decît a trage în noroiu pe acest bărbat și de a-l face ridicol înaintea acelor, cu cari acesta stă în contact mai intim. Afară de astea aceste știri mai urmăresc și scopul vădit, de-a face senzație în țară și de a stoarce admirațiune dela cetitori pentru curajul neîntrecut, pe care scriitorul acestor „știri senzaționale“ i-l manifestează întru »apărarea neamului său«.

»Nimicirea tuturor contrariilor săi politici« este principiul conducătorilor partidului „democratic“ și în jurnalul lor „în faimoasa »V. P.« ei dau acestui „principiu“ espresie vie prin aducerea în public de tot felul de „știri senzaționale“, una

mai infamă decît alta. Ori de zace în aceasta procedură însă o morală, ori de națiunea romînească cîștigă ceva prin aceste știri, ori de pierde sau nu în ochii națiunilor conlocuitoare și ori de familii întregi sînt nimicite și neamul românesc batjocurit înaintea străinilor, celor dela „V. P.“, conducătorilor partidului democratic, prea puțin li pasă. E vorba ca ei să se resbune, și cu aceasta domniile lor, cei ce umblă cu „gura plină de dragoste pentru neamul lor“, acei »ce-s în stare să între în foc pentru binele poporului, din cari au eșit«, se simțesc mulțămii. Și nu numai ei; dar și contrarii noștri etnici sînt mulțămii, cînd citesc astfel de știri, căci ei din aceste împrejurări trag folos și sub cuvînt, că românii sînt neapți sau incapabili de a ocupa funcțiuni publice, că sînt venali sau lipsiți de orice virtute, ne ocupă posturile de pe la cele autorități cu bărbați de alte neamuri și implu astfel țara de străini.

Chiar dacă știrile aduse de ei se adevăresc în urmă ca atacuri infame la adresa celui birfît în coloanele lor, ei astfel de știri de senzație, totuși le aduc mereu înainte, căci conform proverbului latin »semper aliquid haeret« ei în acest mod cred cel puțin a-l delătura pe respectivul bărbat sau a-l ingrețoșa și intimidă de a mai participa sau

a da concurs intensiv la diregerea afacerilor noastre naționale.

În numărul de Dumineca trecută dl Floarea Lupu a fost la culmea situației, aducînd în jurnalul său, în »V. P.« un articol lung despre un proces, ce l-a intentat parohul din Gurahumorului, dl Ambrozie Gribovici, secretarului dela judecătoria din acest loc d-lui F. Drach.

Deja cu vr'o 8 zile înainte dl Lupu dase cumnatului său, d-lui deputat Dr. A. Onciul, știre despre acest proces și acesta în »dorul său nemărginit de a se destăinu« umpluse urechile tuturor ce vroeau și nu vroeau să-l asculte, cu amănunte asupra acestui proces interesant și senzațional.

Dumineca trecută, mulțămită fantaziei și condeiului al acestor domni binevoitori a d-lui Elorică Lupu și Aurel Onciul atît »V. P.« cît și »Wahrheit« a neînfricoșatului luptător național M. Chisanovici și-au fost umplut coloanele cu afacerea procesului Gribovici-Drach, aducînd amănunte și făcînd reflexiuni nesfîrșite.

»Parohul Gribovici din Gurahumorului pîrește pe secretarul de »tribunal Drach din acest oraș pen-tru plățirea suvei de 6000 cor., »restul din 12.000 coroane, pe cari »s'a fost obligat acesta, a le plăti »pentru agitația în favorul candida-tului partidului național. Drach

»admite de a fi fîgăduit aceasta »sumă, însă nu în numele său, ci »în numele domnului Nicolai de »Wassilko« scrie numitul jurnal înfrumuseșînd aceasta »știre senzațională« cu o tiradă nesfîrșită de reflexiuni pe cît de lipsite de spirit, pe atît de nelogice.

Și dacă domni Lupu și Onciul și-au dat atita silință să lățească aceasta știre, aducînd-o în limba germînă și romînă, ei nu au făcut-o cu scopul, ce-l urmăresc de regulă jurnalele, cu scopul de-a informa publicul despre cele ce se petrec în țară, ci numai cu scopul vădit, de a da o lovitură »de moarte« partidului național, care îndrăznise a pune candidatului sprînjînit de partidul democrat, însuși d-lui Aurel Onciul, în cercul electoral Solca-Humorului un contracandidat. Lovitura aceasta însă nu poate nicidecum să privească pe partidul național și anumea din următoarea cauză:

Scurtă vreme după înjghebnrea sa, partidul național în urma alegerilor pentru parlament, a fost pus la grea încercare în ce privește tăria și vitalitatea sa. Intrînd el deci cu partidul democrat în luptă electorală, o luptă, cum s'a arătat în urmă, atît de vehementă, cum încă nu se văzuse la noi în țară, din cauza tinereții sale și a lipsei de experienți temeinice în astfel de afaceri, a fost **necesitat să lase**

FOIȚA.

PĂRĂSITĂ.

C sărăcie goală în afumata casă:

Un pat de lemn, un scaun ș'o scîndură ca masă,

O iconiță veche de-o ață atîrnată,

Pe vatră doue oale ș'o strachină știrbată —

O singură femce se află în camară,

Ea zace'n pat bolnavă sub plapomă murdară.

E tinără, dar boala i-a istovit puterea,

Pe fața ei sînt scrise necazul și durerea —

Deodată ea tresare — pe coate se redică

Și tremurînd privește cu ochii plini de frică

Spre ușă și vorbește cu voace amorțită,

Luptînd cu respirarea de tusă năbușită:

»Venit-ai tu — Ioane — venit-ai ear la mine?»

O, Doamne! ce iubire — păstrex eu pentru tine!

Ear tu — te-ai dus — în lume — și m-ai lăsat

sărmană —

Cu un copil în brațe — lipsită — fără hrană — —

Părinții mei — murit-au — de jale, de rușine —

Cu ultima suflare — m-au blăstămat pe mine — —

Drăguța copilică! ea samănă — chiar ție —

Așteaptă! că ea vine — s'a dus la spîterie — —

Dar ce'nsemnează astă — privire fioroasă?

Vin lingă pat — privește — că încă sînt frumoasă —

Și Doamne! ce gătilă — sunt astăzi de cununie —;

Doar am să joc cu tine — de chef și veselie —

Privește! — am pe frunte — de mîrtă o cunună —

Ha, ha! — doar' sînt mireasă — eu încă nu-s

nebură . . .«

Pe pat se prăbușele, c'o ultimă oftare —

În camera cea tristă s'a stîns ori ce suflare . . .

Hatna, 20 Faur 1908.

Kalmucki.

Haiducul.

Fie-ți cioară, mina sfîntă!

Ea mai zi tu din vioară,

Căci eu cred, că se coboară

Ingerii din cer și cîntă —

Zi pe struna cea mai groasă,

Ș' apoi și pe cea subțire,

C' am avut eu doar iubire

C' o drăguță mult frumoasă —;

Dacă mă iubește încă,

Sau cu altul mă înșală:

Mine fac eu socoteală

Cu pistolul din oblică!

Ce privești așa senină,

Sprintinică cîrsmărită?

Haide! dă-mi a ta gurită

Ș' apoi viu de tescovină!

I-ha-ha! ce dor mă pierde!

Inima în piept se svîntă —

Be, țigane — be și cîntă —

Ș'apoi plec la codrul verde . . .

Kalmucki.

comitetelor naționale districtuale mână liberă în ce privește agitația pentru reușita candidatului *nominat de comitetul național central*. A fost neevitabil acest moment, deoarece o organizație atât de tînuță nu putea să țină prin biroul său central toate firele acțiunii în mîni.

Comitetul național central nu a luat deci nici o ingerență asupra modului purtării agitațiilor prin districte și deci „lovitura de moarte” pe care d-nii Aurel Onciul și Floarea Lupu au încercat s'o deie partidului național, nu poate să privească de loc partidul național.

Prin aceasta lovitură este însă vătămât greu părintele paroh A. Gribovici, pe care îl cunoaște întreaga țară, și despre a cărui onestitate nu se îndoiește în toată lumea nici o ființă cinstită, nici chiar cei din jurul »Voinței poporului.«

Avînd însă partidul național interes deosebit de mare la clarificarea afacerii acesteia, noi după ce am cercetat afacerea cu deamăruntul, nu vom lipsi să informăm întreaga Bucovina despre starea adevărată a acestei afaceri și aducem **chiar în numărul proximo** probe despre nerușinata intrigă, ce o țesă piticul partid pseudo-democrat contra partidului nostru.

In atențiunea Consistoriului arhiepiscopesc.

În luna lui Septembrie anul trecut a aflat loc la Suceavă conferința pastorală a decanatului Sucevei, în care s'au discutat multe afaceri private atît la starea preotească, cît și la raportul preoției cu ceilalți factori din țară. O discuție de tot vie s'a fost născut, cînd s'a luat în desbatere raportul între preoți și învățători, un moment, care în urma agitațiilor unor bărbați fără conștiință și a organului partidului democratic, a fuimosei »Voința Poporului«, ajunsese insuportabil.

Cu toate că discuția asupra acestui punct, a fost declarată de confidențială, puține zile în urma acestei conferințe, a apărut în organul democraților o dare de samă asupra acestei conferințe, pe cît de plină de neadovăruri, pe atît de tendențioasă. Îndeosebi orațiunea unui preot, care e cunoscut ca naționalist bun, a fost reprodușă de tot tendențios cu văditul scop, de a'l discredita pe acesta înaintea învățătorimeii din țară și a prezenta întreaga preoție ca dușman al acestui corp.

Intrucît a fost membrul acestei conferințe — un preot tînăr — îndreptățit a da publicității afaceri, cari au fost discutate confidențial, nu cade în resortul nostru să o judecăm. Asemenea nu e treaba noastră să ne pronunțăm, întrucît a documentat acest preot o lipsă de senx pentru disciplină și o lipsă de tact și de bunăcreștere.

Judecata asupra acestui moment cade în competența cercurilor, cari

prin aceasta divulgare au fost jig-nite într'un mod nemaipomenit, dovînd purtarea acestui tînăr serv al lui Dumnezeu pe deplin, că chiar în simul corpului preoțesc prin uneliri democratice s'a vîrît discordia și s'a slăbit disciplina.

Față de aceste destăinuiri în general minciunoase, învățătorimea adunată în o conferință, s'a pronunțat într'un mod categoric, care ar fi fost demn de o cauză mai vajnică; numai capul preotului, care a dat expresie raportului existent dintre preoți și învățători nu a fost cerut; altfel totul s'a pretins; de ar fi fost numai posibil, aceasta adunare chiar l'ar și fi destituit pe respectivul preot.

Față cu aceasta stare a lucrurilor produsă intenționat de un bărbat, chemat să propovăduiască pacea și indulgența, se înțelege că preoția acestui district nu a putut să șadă cu mîinile în șold, ci la inițiativa unui bărbat cu trageră de inimă pentru starea și biserica sa, s'au adunat în Octombrie 1907 nr'o 20 preoți la Suceavă, cari după o consfătuire temeinică au decis să expereze conchemarea unei conferinți pastorale extraordinare, unde să-i fie dată și preoției posibilitatea, a se pronunța în aceasta afacere trasă în discuție publică de un preot, cu toate că era menită numai pro foro interno. Și fără întăziere multă s'au făcut pașii necesari la protopresbiterul districtual.

Cu toate că de atunci a trecut deja jumătate de an, afacerea nu este încă rezolvată zăcînd actul respectiv în v'un saltar al unui referent din consistoriu.

În schimb însă acest for s'a grăbit a trage la răspundere atît pe protopresbiterul districtual, cît și pe preotul, care a îndrăzni! să aducă în discuție la conferința pastorală aceasta temă. Pre acel preot însă, care, uitînd de datorile sale și călcînd în picioare disciplina și tulburînd buna înțelegere între frați, a dat publicității o afacere, care era menită să rămînă secretă pînă astăzi, încă nu l-a tras la răspundere.

Ca organ de publicitate am adus afacerea asta în discuție, sperînd că consistoriul nostru nu va întăzia să o rezolveze cît de curînd în mod nepărtinit.

Că consistoriul s'a ocupat cu ea dovedește faptul, că prin un emis, publicat în foaia ordinăciunilor, s'a dat porocă strașnică, ca ori ce discuție în conferințele pastorale au să rămînă pentru viitor secret. Dacă aceste discuții pentru viitor au să rămînă »secret«, n'au putut să fie tractate ele și pînă acum ca secret? Și dacă unul a greșit în aceasta privință, nu face ca să-l tragi la răspundere?

Noi nu cerem nici capul, nici disciplina acestui preot care a greșit;

dar așteptăm o judecată nepărtinitoare a întregii afaceri și egalitate pentru toți.

De aceea ne adresăm cu rugarea insistentă:

Prea sfințite! Fă dreptate!

Un conflict clerical.

De cîteva zile este viu interpretat de un conflict izbucnit între profesorul de drept canonic dela universitatea din Innsbruck Wahrmund și între nunțiul papal din Viena, principele granito del Belmonte. Profesorul Wahrmund este acuzat, că în predarea cursului de drept canonic și prin opera sa publicată »Principiile catolice față de știința liberă« a atacat principiile fundamentale ale bisericii catolice și a dat o grea lovitură dogmelor. Afacerea aceasta s'a agravat prin faptul, că nunțiul papal a intervenit în persoană la ministrul de externe austro-ungar bar. Aerial, protestînd contra atitudinii anticatolice a profesorului Wahrmund.

Nunțiul papal prințul Granito del Belmonte, a declarat între altele, că opera profesorului Wahrmund »Principiile catolice față de știința liberă« e o carte de n'ar fi trecut pe index, și că e imposibil ca Dr. Wahrmund să mai fie pe viitor profesor de drept canonic la universitate, pentru că prima condiție pentru aceasta e să fie bun catolic și Wahrmund prin cartea sa s'a exclus din catolicism.

Nunțiul papal Granito del Belmonte, va fi rechemat în curînd în Viena, Cauza plecării lui din Viena nu este numai cestiunea conflictului cu profesorul Wahrmund, ci și afacerea căsătoriei prințului Ferdinand al Bulgariei. Mitropolitul din Filipopol, fără invoirea Vaticanului, acordase prințului învoirea de a se căsători cu principesa Eleonora de Reus. Nunțiul a căutat să împiedece căsătoria. El n'a reușit însă și din partea Vaticanului n'a primit nici un sprijin.

„APARAREA NAȚIONALĂ” ÎN ȚARA.

Liceul de fete din Suceavă.

Tot ne vaierăm. Ca bocitoarele plătite și se pare că nu mai sincer. În pomelnicul lipsurilor naționale îl avem și pe acesta: oficiul poștelor, telegrafului telefonului, cancelariilor publice și private, comptoarele, școalele primare și de orașe, liceele de fete, școalele frebeliane, toate, toate s'pline de copile străine; de-ale noastre nu vezi nicăieri. Atît știm și noi, să constatăm și să plîngem.

Ba mai caraghios, în loc să dăm din mîni și să ne ajutăm, trînim de multe ori singuri în interesele noastre. Curat ca copiii de leagăn, cari se lovesc fără să vrea cu pumnii proprii și-apoi țipă de te asurzesc. Uitămu-ne numai la hotărîrea consiliului municipal din Suceavă privitoare la liceul de fete de acolo. Hotărîrea luată cu voturi rominești, pentru a sfărma o instituție, care peste scurt ar fi contribuit la sanarea răului amintit mai sus.

Înainte de cîteva ani s'a înființat aici prin străduința citorva profesori romini un liceu de fete particular. Cu jertfe enorme de muncă, timp, mai mult, chiar de bani a fost susținut institutul acesta de fondatorii lui an de an, așa cu astăzi e

întreg, are 6 clase. Statutele liceului, cu numele împărătesei Elsaveta, sînt deja întărite de minister. Numai dreptul format de publicitate îi trebuie încă și-atunci are putere de legetimă existență. Fără dreptul acesta desfacerea e o necesitate, căci ce rost poate avea pentru copile frecvența, dacă testimoniile n'au valoare publică și absolventele termină fără examen de bacalaureat. Așadar dreptul de publicitate e condițiunea fundamentală a dăinuirii institutului.

Regulamentul liceelor de fete zice, că publicitate se poate acorda numai liceelor, ce sînt în administrarea municipiilor sau a persoanelor morale (juridice). Din cauze de garanție.

În cazul dat nu poate fi vorba de momentul al doilea. Numai în uniunea americană sînt societăți pentru susținerea de tot felul de școli, dela cele primare pînă la universități. Suceava însă îi în Bucovina. Municipal numai poate intra aici în socoteală. E drept că urbele sînt la noi lipsite, fapt, ce pentru noi nu cade în cumpănă, căci guvernul a declarat, că acordă pentru liceu un ajutor anual de 8—10000 cor. în caz că Suceava primește școala în administrație. Adăgînd încă taxele școlare ale elevelor, orașul ar avea de dat din casă o sumă bagatelă, pentru care ar primi așa zicînd de-agata o școală secundară completă.

Ași vorbă! încă și liceu de fete ne-ar mai trebui, au zis în ședința din 20 Faur 16 (din 30) vrednici apărători ai intereselor urbei și-au lovit cu copita. Liceul deci nu s'a primit în administrarea orașului și'n consecințe nu i-se acordă dreptul publicității. Cu alte cuvinte, liceul de fete s'a dishințat. Frumoasă faptă în preajma serbării jubileului de 60 de ani de domnie a Celui ce-n trăit și și-a cîrmuit popoarele în semnul culturii, a Celui ce și-a dorit hotărît, ca'n anul acesta să se ridice cît de multe școale și instituții culturale.

Nu numai orașe și corporațiuni se întrec în alte părți în împlinirea dorinței acesteia, ci chiar particulari. În Suceavă se dărimă și instituțiunile culturale, ce există deja. Apoi de, n'ai ce le face, că-s mai cumiști.

De contra-glăsuitorii analfabeți nu ne mirăm, nici de Dr. Binder, marfă cumpărată din țara luminii Ungaria, nici de Dr. Finkler, care are motive să urască școala, pentru că a mincat tinerețele feciorilor lui fără să-i miluiască măcar unul cu v'un testimoniu de bacalaureat, dar mult ne mirăm de parochul armenesc Gaina, om simplu și detreabă, care decînd îi în cinstea municipală n'a zis nici cîrc și tot se mira, ce dușmani l'au vîrît aici și la ce, și care acuma de-odată i-a tras liceului o strașnică filipică — cogemite orator. Și mai mult ne mirăm încă de parochul Sirbu, ne mirăm, dar tăcem.

Facem la sfîrșit consiliului comunal întrebarea, de ce n'a luat în discuție petiția a peste 400 de cetățeni, prin care cer să se primească liceul de fete în sama orașului. De ce-au dat cu pumnul în frunte secției școlare a consiliului comunal și raportorului acestuia, de ce s'au desavnat primarul, care a fost în deputațiune la guvernatorul țării, pentru ca să solicite o subvenție pentru liceul de fete, pe care Suceava îl ia de sigur în regia sa — așa a declarat doar dl Des Loges președintelui țării mai deunăzi?

Ear d-voastre consilieri romini, cari ați votat contra, știți că în liceu sînt peste 80 de eleve romine (cele mai multe de cetățeni din loc și de prin satele din prejur) știți, că dacă devenia liceul pu-

bile (pina nu se impestră încă corpul profesoral, inceputul s'a făcut deja anul acesta) căpătam pentru liceul de fete numai profesori romîni, știți că'n cazul acesta i-am fi putut da institutului caracter românesc?

Dacă n'ați știut-o, știți-o acum și reasumați hotărîrea din 20 Faur, căci puteți. Luați-vă exemplu dela consiliul municipiului Rădăuți.

De nu voiați să știți, altă vorbă. Cit de degrabă vom lua-o mai din gros. Vom începe cu administrarea moșiei Tătărașului.

1.

Știri locale și din țară.

Sezătoriile literale ale „Junimii” Soc. acad. „Junimea” începe Duminică în 29 l. c. la orele 3 și jum. p. m. în sala „Armoniei” un ciclu de sezători literare. Onoratul public românesc este rugat să iee parte la aceste sezători, cari se vor ține în decursul postului în fiecare Duminică și Joi la orele 3 și jum. p. m. Programul sezătoriei de Duminică va consta din cîntece, declamații și o temă despre poetul Anghel.

Festivalul „Junimii.” În 9, 10 și 11 Mai a. c. își va serba soc. acad. „Junimea” aniversarea a 30-a printr'un comers, seșintă festivă, teatru, excursie etc. etc. Invităriile la personalitățile marcante ale romînismului din Ungaria și România, le-a făcut deja personal președintele „Junimii”. Asemenea sau început și pregătirile pentru serbarea în mod festiv a acestui eveniment important în viața Romînilor bucovineni. Programul definitiv al festivalului se va da ulterior publicității. Întîlnirea reprezentanților distinși ai romînismului de pretutindeni — ca deputați, profesori universitari ș. a. — pe pămîntul Bucovinei romînești, sîntem firm convinși, că va fi întîmpinată de tot Romînul de bine cu bucurie.

Da ale poștei. La oficiul poștal din Hatna a fost numit diriginte dl Iosif Lenchiș.

Armonia va reprezenta Luni în 6 April la 8 oare seara în »Dom Polski« (stada domnească 40) comedia lui I. L. Caragiale »O noapte furtunoasă«. Repetițiile și toate pregătirile urmează foarte exact; rolurile și regia sînt incredintate celor mai probate puteri ale societății; așa că ne putem aștepta la o reușită frumoasă. — Totodată atragem atenția onor. public, mai virtos publicului dela țară, să nu omită ocazia a videa uza din cele mai baslii și reușite comedii ale mîestruului Caragiale. — Bilete sînt de vânzare la librăria H. Pardini (T. și H. Engel), iar în ziua reprezentării dela ora 7 sara înainte la casă.

Școala romînă aranjează Sîmbătă în 28 Mart a doua sezătoare literară în localitățile școlii reale superioare din loc. la orele 6. Onor. membri, mai ales d-nii profesori și învățători, precum și toți prietenii afacerilor școlare sînt rugați a participa în număr cit de mare posibil. Referatul s'a incredintat d-lui prof. I. Nistor.

Artiști romîni. Sîmbătă am primit din Suceavă, dela un colaborator al nostru știrea, că au sosit acolo de peste hotare artiștii bucureșteni dl Vasiliu cu doamna. Concertul ce l-au dat acești fi ai artei, în susnumitul oraș, a avut un succes strălucit. Din Suceavă au trecut artiști la Cîmpulung, unde, după cum ni se comunică din partea unui prieten, au dat artiștii alt concert în sara de 24 Mart a. c. Doamna Vasiliu, sopraniștă apreciată în toate părțile Romîniei, a cîntat bucați din mai multe opere. Cu mare însuflețire au fost permise cîntecele »Mugur mugurel« și »Pasere pribeagă«. Dl Vasiliu, tenoristul neîntrecut a frapat publicul prin vocea d-sale atît dezvoltată. Declamarea poeziei »Noi vrem pămînt« din partea d-sale, se zice, că a stors multe lacrimi. . . . Mari ovații li s'a făcut artiștilor în Cîmpulungul Moldovenesc. De aci au trecut artiștii la Ardeal, unde se vede, că erau demult invitați.

!!Nu uitați de internate!!

Știri din lume.

Regele Manuel în pericol. Ziarul spaniei »El Mundo« afirmă, după spusele persoanelor care vin din Lisabona, că rana pe care tinărul rege Manuel a primit-o la braț în atentatul din luna trecută, s'a agravat într'atît, încît medicii au vrut să facă amputație imediată, dar regele și regina mama s'au opus. Acum doctorii cred amputația indispensabilă.

Iminent conflict între Rusia și Japonia. Comandantul fortăreței a prins pe mai mulți spioni japonezi, cari fotografia forturile orașului. Din actele găsite la dinșii, s'a constatat că sînt ofițeri, cari au fost trimiși de cătră ministrul de război japonez, să fotografieze fortăreața Vladivostocului. Comandantul orașului a înștiințat telegrafic despre aceasta pe ministrul de război din Petersburg. Acesta a telegrafiat imediat guvernatorului din Tokio, cerîndu-i lămuriri în privința aceasta. Politicianii ruși se tem de un nou conflict din Japonia.

Seșintă furtunoasă în Reichstagul german. În seșînta de Vineri a Reichstagului german s'a întîmplat un lucru neobicit pînă acum în analele parlamentare. Deputatul german Gröber, într'un discurs fulminant, a atacat foarte vehement pe ziaristi.

Aceștia au început să vocifereze, producînd astfel un șgomot infernal. După seșîntă, ziaristii s'au adunat la o seșîntă publică, în care au discutat asupra atitudinii ce vor lua-o față de atacul deputatului Gröber.

Tolstei și a pierdut cunoștința. Cei din jurul lui așteaptă dintr'un moment în altul catastrofa. Anemia creerului marelui scriitor a luat o mai mare dimensiune și memoria sa e pierdută cu totul. Prietenii lui Tolstoi au telegrafiat sinodului, cerînd ridicarea excomunicării, pronunțată contra lui.

Din camerele romîne. În seșîntele recente ale camerei s'au votat proiectul de lege pentru ratificarea convenției pentru delimitarea graniței dunărene între România și Bulgaria și proiectul de lege pentru modificarea legii licențelor. În senat s'a votat proiectul de lege al organizației comunale.

Chestiunea despăgubirilor supușilor străini din România. În »Monitorul oficial« al Romîniei s'a publicat următoarea înștiințare: Ministerul finanțelor primește prin mijlocirea ministeriului afacerilor străine număroase reclamațiuni din partea supușilor străini, arătînd pagubele ce le-au avut în timpul răzcoalelor din Martie 1907. Se aduce la cunoștința tuturor acestor dămați, că supușii străini avînd a fi tratați în ceea ce privește ușurările, ce se vor împărți de stat în aceeași măsură și întocmai ca și cetățenii romîni, ei trebuie să se conforme cu totul regulilor stabilite prin înștiințarea ministerială Nr. 134901, publicată în Nr. 252 pînă la 261 ale »Monitorului oficial« dela 15 Februarie 1908. Supușii străini dămați, sînt dar înștiințați, că comunicările, ce le-au făcut prin consulatele străine, nu sînt suficiente și că trebuie să se adreseze direct administrațiilor financiare ale județelor unde au fost dămați, conformîndu-se celor șase dispozițiuni din înștiințarea arătată mai sus. Reclamațiunile lor nu vor putea fi luate în considerare pînă nu se vor conforma acestor dispozițiuni.

Turcia și reformele în Macedonia. Poarta a adresat o notă decanului corpului diplomatic, prin care spune că acordă prelungeala pînă la 12 Iulie 1914, deci pe 7 ani, a mandatelor organelor reformelor. Poarta adaugă, că nu se îndoieste că reprezentanții marilor puteri vor aprecia această nouă dovadă a spiritului împăciitor al guvernului turcesc, precum și hotărîta sa voință de a duce la un bun sfîrșit importanta operă a reformelor în cele trei provincii. Ziarul ministeriului austro-ungar de externe »Fremdenblatt« vorbind despre prelungeala mandatelor organelor pentru reformele din Macedonia, zice, că se așteaptă un mare și important succes dela iradeaua sultanului, ceea ce trebuie a se recunoaște independent de punctul de vedere din care s'ar privi chestiunea.

Scenele tumultuoase în seșînta dietei croate. Organul Starcevicianilor descrie scena petrecută la citirea rescriptului de aminare a dietei cu urmează: După ce președintele de etate Barcsic declarase, că va face să se cetească rescriptul, se ridică Starcevicianii de pe locurile lor și strigară: »Lașilor!« apoi se întoarseră spre coaliția sirbo-croată cu cuvintele: »Nu vă temeți de lege! Nu e vorba aici de rege! Nu e vorba aici de rege! Responsabili sînt numai Wekerle și baronul Rauch! Dovediți că nu sînteți slujile lui Wekerle! Așa apărați voi drepturile poporului? Indată după primul pas remineți lași îndărăt! Ce va fi mai tirziu!«

Vezuvul se micșorează. Este interesantă micșorarea acestui munte vomitor de foc. Institutul geografic din Florența (Italia) face din cînd în cînd măsurături pe muntele acesta capricios. Înainte de erupțiunea cea mai recentă avea Vezuvul o înălțime de 1335 de metri; azi însă măsură numai 1223 metri. Se dă cu socoteala, că configurațiunea Vezuvului după fiecare erupțiune scade cu cite 100 de metri. Probabil, că stră-strănepoții noștri vor avea plăcerea a privi erupțiunile ciudatului munte de pe șes, de cumva el nu va trece prin metamorfoza totalei stingeri, ca și comitorii din Grönlanda și din lună.

Devastarea școalei romîne din Belcamen (Macedonia). Săptămîna trecută una din bandele grecești, însoțită de inștitutorul grec din Belcamen, de primar și de mai mulți fruntași, au devastat școala romînă din Belcamen, luînd cu dinșii băncile școalei și întreg mobilierul. Autoritățile turcești, cari protejează aceste bande, au făcut un fel de anchetă la școala greacă fără a putea găsi nimic din mobilierul furat.

Conflictele dintre Sirbii și Croații din Bosnia devin tot mai acute. Zilele aceste a avut loc un nou conflict într'o cafeana din cauza marșului regelui Petru, cîntat de sirbi. Liga națională croată a luat hotărîrea de a se organiza în provincie, pentru a paraliza acțiunea sirbilor.

Chestia macedoneană. »Münchener Neuesten Nachrichten« publică următoarele despre atitudinea puterilor față de proiectele Angliei, de a numi un guvernator general din Macedonia: Grecia și Serbia nu se va asocia la propunerea Angliei, pentru că ambele state luptă pentru o separațiune a naționalităților din Macedonia. Rusia are o atitudine rezervată față de acest proiect. Italia consideră ca prea radicală propunerea Angliei. În ce privește Franța, ministrul de externe Pichon a declarat că nu va lua nici o inițiativă în chestia aceasta și se va alia la propunerea, care va fi admisă de mai multe puteri. Aceasta înseamnă, că în chestia macedoneană Franța nu lucrează de acord cu Anglia. Rusia prin proiectul, pe care l-a alcătuit, caută să înlăture programul dela Muerzsteg. Intre cabinetele din Viena și Petersburg are loc un schimb de vederi, pentru a se alcătui un proiect comun spre a fi supus puterilor semnatare ale tratatului din Berlin.

Comisiunea de imunitate a suspendat dreptul de imunitate a deputaților Vasile Goldiș, St. C. Pop, Nicolae Oncu și Ion Suciuc, învinuți de transgreșiunea (?) ce ar fi comis prin punerea la cale a organizației partidului național romîn.

Părechia princiară bulgară în România. Joi seara la orele 8'55 m. au sosit în București principii bulgari, reintorcîndu-se din voiajul de nuntă. La gară au fost întîmpinați în mod foarte cordial de familia regală și princiară romînă, de miștrii romîni și numeroase notabilități. Dela gară principii bulgari au plecat la palatul regal. Principii bulgari au fost alaltăeri și eri oaspeți ai familiilor regale și princiare. Cu trenul de azi dimineață au plecat spre Sofia.

Promulgarea legii contra beției. Prin »Monitorul oficial« de eri s'a promulgat legea pentru monopolul vînzării băuturilor spirtoase în comunele rurale și măsuri contra beției.

Răspîndiți
„Apărarea Națională”.

Invitare

la adunarea generală extraordinară a »Societății pentru cultura și literatura romînă în Bucovina« pe ziua de 5 Aprile st. n. 1908 la orele 3 p. m. în localul Societății din »Palatul național«, piața principală No. 3, cu următoarea ordine de zi:

1. Modificarea statutelor și
2. Completarea comitetului prin alegerea de 3 membri.

Dionisie cav. de Bejan.
președinte.

Bibliografie.

A apărut:

»Luceafărul« Nr. 6 cu următorul cuprins: M. Sadoveanu: Faceri de bine. — Maria Cunțan: Cîntec (poezie). — Oct. Goga: Fior (poezie). — G. Murnu: Monumente antice din Roma. Cîmpul lui Marte. — I. U. Soricu: La răs_pîntie. (poezie). — Z. Birsan: Noaptea de Sf. Maria. — Elena Farago: În prag. (poezie). — Dr. I. Borcea: »Peste puterile noastre« de Björnsterne Björnson. — Maria Cunțan: Cîntece. (poezie). — Cronica: »Donă culturi«. O poveste. Romîni și serbările jubulare ale împăratului. Moravuri. Pentru »Unirea«. Astronomia în literatură. Din Germania. — Știri. — Poșta redacției. — Poșta administrației. — Bibliografie. — Ilustrațiuni: Vederi din Roma.

Mulțămite publice.

Colecta pentru sprijinirea copiilor sărmani dela școalele primare din Cernăuți și suburbii, făcută în urma invitării »Societății doamnelor romîne din Bucovina«.

Lista No. 6 incredintată d-nei Elisa bar. Vasilco, la care au contribuit următorii domni și doamne: Anhauch 100 cor.; George baron Vasilco 50 cor.; Sobel 30 cor.; o colectă la Berhomet 26 cor.; Nicu cav. de Buchenthal, Juda Haber, Brodovski și Salter cite 20 cor.; Epperlein, Emanuil cav. de Flondor și Excelența Catina bar. Vasilco cite 10 cor. și Adolf Feix 5 cor. La un loc 321 cor.

„MINERVA”
stabiliment de arte grafice
și institut de editură
BUCUREȘTI
Bulevardul Academiei 3
Strada Edgar - Quinet 4

cea mai bogată
editură în scrieri
naționale

În atențiunea băncilor raiffeisiane!

La Societatea tipografică bucovineană din Cernăuți a apărut o broșură intitulată

„Carte pentru procente”,

în care sunt prelucrate procentele pentru 1, 5, 10, 15, 20 și 25 zile și pentru 1, 2, 3, 6, 9 și 12 luni. Autorul acestei lucrări, a cărei lipsă s'a simțit atît de mult la noi, este Preacuvioșia Sa domnul paroh Enesie Procopovici din Bobești. Broșura este edată în folosul băncilor raiffeisiane, cărora o și recomandăm. Costă 50 bani.

Referinți favorabile de câștig pentru familii de lucrători de cîmp în Germania.

„Biroul german pentru lucrători de cîmp“ în Berlin caută pentru întreaga împărăție germană familii germane de lucrători de ori și ce exploatare pe moșii cavaleresti și domenii. Familiile se pot obliga la lucru și pe mai mulți ani și referințele de simbrie respective de câștig sunt foarte bune. Fiecare familie capătă locuință gratuită, care constă din o odaie, o cămară, o bucătărie și grajduri, precum și o încăpere comodă pentru încălzire. Pentru aceasta capătă ca darușag dela conducerea moșiei trei paturi cu șese lăicere, un dulap, o bancă, două scaune, două mese și acareturi de spălat, mîncat și copt pentru patru persoane. Numai pentru lucruri eventuale de mină are să grijască familia singură. Pentru un lucru de douăsprezece oare pe zi se plătește pentru un an în bani gata următoarele: Unui bărbat 120 mărci, în rate lunare cite 10 mărci pe lună (douăsprezece coroane) și la finea anului un premiu de 24 coroane. Mai departe un centnar de grâu, 12 centnare de săcară, 4 centnare de orz, 2 centnare de mazere, 2 centnare de ovăș, 80 centnare de barabule și încălzire cu totul gratuită. Pe lângă aceasta circa 8 prăjini de pămînt, un strat arat pentru curechiu și o bucată de grădină lângă casă. Trăsurile necesare pentru gospodărie se capătă dela conducerea moșiei. O femeie capătă ca simbrie zilnică iarna 50, vara 60 și pe timpul recoltei (șese săptămâni) 75 bani. Pe lângă aceste mai capătă o femeie o coroană 80 bani

pentru mulsul vacilor. De se întimplă, că un bărbat se întrebuințează mai mult timp ca servitor de cai sau la îngreșat vite atunci capătă el un honorar deosebit de 36 coroane bani gata și 5 centnari de săcară. Mai departe îi este permis unei familii să ție o vacă gratuit. În caz, că nu se întimplă aceasta, atunci capătă dela conducerea moșiei două capre bune de lapte și două litre și jumătate de lapte zilnic. Fiecare familie capătă afară de aceste gratuit doi mascuri cite de 10 săptămîni spre creștere, cari abia după 8 luni se pot tăia sau vinde. Creșterea de gobii e tot gratuită. Dacă sunt într-o familie băieți de 15 ani atunci aceștia pot fi întrebuințați ca băieți de curte. Întăiul băiat de curte capătă afară de simbria obicinuită de 50, 60 și 75 de bani 10 centnare de săcară și 15 de barabule precum și o remunerație de 15 mărci. Al doilea sau alți băieți de curte capătă pe lângă plata zilnică de 60 bani (iarna), 70 bani (vara) și 85 bani (pe timpul recoltei), 14 centnari săcară, 20 de barabule și 15 mărci premiu. Familii germane, cari nu pot exista din cauze feliurite în patria lor ar face bine să plece la Germania la lucru. În vre-o citiva ani pot să-și câștige sume frumoase de bani și întorcindu-se acasă vor putea restaura cu succes gospodăria părăsită. Pentru țaran este în Germania totdeauna mai bine decît în America și România. Anunțuri dela familia țărănești germane, cari reflectează la un lucru de agricultură în Germania le primește și le dă deslușiri

mijlocitorul general pentru Bucovina și Galiția ostică:

Hermann B. Langberg, Cernăuți, strada principală Nr. 37

mijlocitor de lucrători concesionat de înaltul i. r. guvern.

Prăvălia B. Baltinester iun., Cernăuți

Fondată la 1873

Strada Enzenberg Nr. 3.

Telefon Nr. 361

Unicul depou de păpucării F. L. Popper, Chrudim; Anton Capek, Viena; de pălării I. Henric Ita, Viena; Iosif Pichler și fi, Graz; pentru argintării de Alpakka și China: W. Sachmann & Co., Viena.

Aduce respectuos la cunoștință sosirea celor mai noi articoli pentru primăvară:

Pălării pentru domni, băieți și copii. **Cravate** după moda engleză și vieneză. **Mănuși** fabricatele cele mai solide. **Umbrele** Eutocas și pentru ploaie garantate pe un an. **Bastoane**. **Articole pentru călătorie**. **Tășcuțe de mină** și gemandane. **Cergi, oglinzi, perii, pepteni** parfumuri și saponuri. **Confecțiuni pentru copii** de o eleganță rară, **Straițe, jachete și mântăluțe etc. Papuci și**

galoși după fabricatele cele mai solide pentru domni, dame și copii. **Albituri** pentru domni și băieți din zephir curat englezesc și din pique alb. **Gulere, manșete și batiste etc. Colțuni** pentru dame și copii, **ciorapi** pentru domni și băieți. **Confecțiuni pentru domni**: Gulere pentru vreme ploioasă, raglans și gilete de moda.

Cele mai fine parfumuri franzuzesti și englezești. Perii de cap, straițe și dinți.

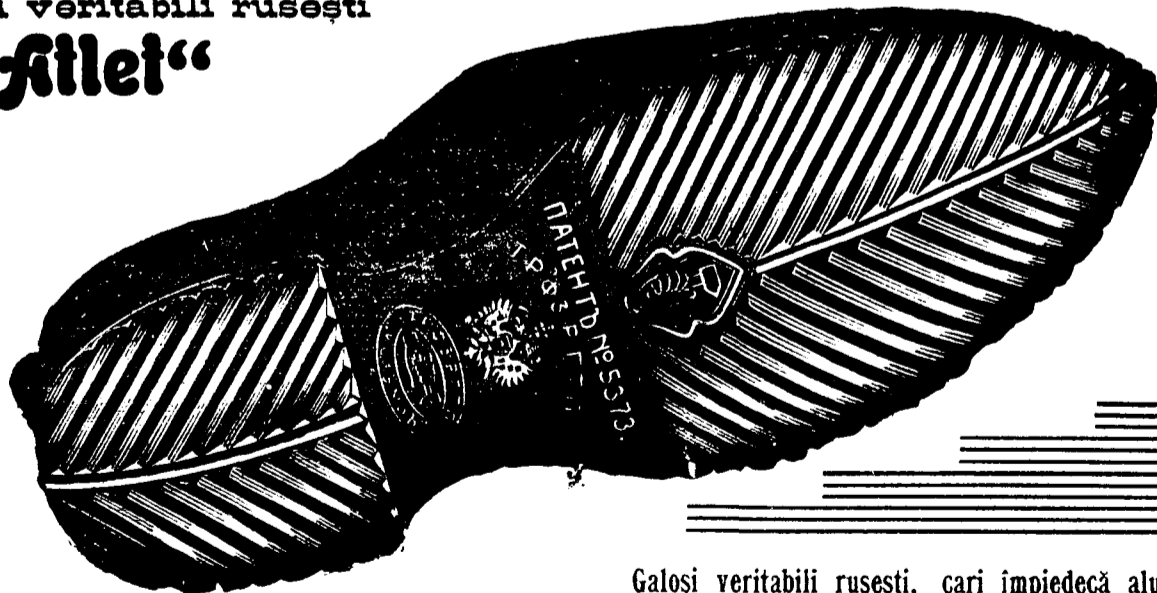
Puști de vînătorie, Tășci, gamașe, minecare, scaune purtărețe, munițiuni etc. etc.

Atențiune!

Galoși veritabili rusești

„Atlet“

Garanție deplină pentru
cvalitate și durabilitate.

Galoși veritabili rusești, cari împiedecă alunecatul.
Patente N-rii: 6888, 8020, 18564, 5373, 3422, 2374, 18597.

Cereți pretutindeni numai galoși „Atlet“

Se pot afla la firmele:

B. Baltinester.

Gottesmann & Nadel.

O gospodărie mare,

de un complan de cca 150 fălci cu toate acareturile necesare situată în nemijlocită apropiere de calea ferată, pādrii seculare, este

de vînzare

cu condițiuni foarte favorabile, fiind $\frac{1}{4}$ încărcată.

Informațiuni detaliate la redacția foii noastre.

Redacția și administrația
ziarului

„Apărarea
Natională”

Cernăuți
strada Stefaniei No. 13.